

Můra

Nemohu se jim zachovat, jako bych měl někde důvod, opakuju to stokrát, tisíckrát, jako bych měl někde důvod a nemohu to pochopit... Stává se, vezmu budík a otáčím ručičkami kolem dokola. Nic. Nechám toho a vypiju sklenici vody. Nic. Pořád by si na mne ukazovali, kdybych se dobře neschoval, kdybych se neschoval před jejich ukazováním za některý kus nábytku, například za křeslo. Pěkná historie. Jdu a trousím slova, tu a tam jedno anebo dvě, přejdu ulici a vlezu do vrátěk. Nic. Jdu zpátky. Anebo nejdu. Nejdu zpátky a stojím za vrátky a koukám se na ně, ale je to všechno zbytečné, jako by jim vlezlo něco jedním uchem do hlavy a druhým zapomnělo vylézt. Pes. Někdy se probudím a civím ke dveřím. Snad je to baví dívat se na mne celé noci jak spím, jak spím a chrápu, a stále si na mne musejí ukazovat, neřeknu slovo, neusmějí se, ukazováčky jako trny. Mám děsnou chuť vzít hadici a postříkat je vodou nebo je posypat vápnem, posypat nehašeným vápnem a zaházet hlínou... Když sedím na záchodě, škrábou nehty na dveře. Škrábou, ťukají na okénko, něco si šeptají, smějí se, vrkají, štěkají, kvákají, volají na mne jménem a ptají se na podrobnosti. Jakmile otevřu dveře, zmlknou. Zmlknou, odstoupí, ale začnou si na mne ukazovat, strkat do sebe anebo si mnout ruce... Zatímco hloupnou, za jejich zády se všechno množí. Dívám se na to, jak se to množí, a chtěl bych se zabít, ale ukazovali by si i na mou mrtvolu. Stojím a dívám se, jak se množí, chce se mi přemýšlet,

přemýšlím, pak vidím, že si na mne ukazují, jak přemýšlím, a tak nepřemýšlím. Zavřu oči. Zavřu oči a je to zbytečné, slyším, jak si na mne ukazují a jak se to množí. Zacpu si uši. Hluk zesílí. Kdybych si protrhl bubínky, zesílil by hluk, až by se všechno třáslo... Někdy si sednu ke klavíru a ťukám do všech hluchých kláves, hraji několik hodin na všech hluchých klávesách, aby nebylo slyšet hudbu. Někdy si sednu ke klavíru a ťukám do všech znějících kláves, hraji několik hodin na všech znějících klávesách, aby nebylo slyšet hluk. Někdy si sednu ke klavíru, sedím s rukama svěřenýma a nepohnu se. Sedím, dívám se na jedno místo a místo zůstává stále totéž. Ukazují si na mne, jako by ve mně sedělo něco nečistého, ale já se dívám na jedno místo, chvílemi usínám, chvílemi se probouzím, místo zůstává stále totéž, místo jako prase! Počítám, že dvakrát dvě jsou čtyři. Počítám, chvíli tomu věřím a chvíli o tom pochybuji. Počítám znovu. Počítám, že dvakrát dvě jsou tři. Snažím se je unavit, ale zdá se, že je nelze unavit. Kdybych nevěděl, kdybych byl býval nepoznal, že mají strach, mohl bych je snad postrašit. Vím však, že si na mne ukazují a že mají strach, vím, že se děsí jako děti... Někdy je mi jich líto. Někdy je mi jich líto a někdy mám na ně vztek. Postavím se jako sádrová socha na podstavec a schválně tak stojím dlouhou dobu, pak se najednou skácím, ale i kdybych se rozbil na kusy, nepřestali by si na mne ukazovat. Říkám si, dělej, jak umíš, stále si říkám, dělej, jak umíš, ale nedělám nic. Musel bych je pobíjet. Možná že bych je musel pobíjet a brodit se v krvi jako řezník, možná že bych do nich musel sekat jako do žitného pole, ale nepřestali by si ukazovat, jak je pobíjím... Mám bílé ruce a bílé vlasy. Léta už mám bílé ruce a bílé vlasy a krev, krev mám jako mléko. Od té doby, co si na mne ukazují, od té doby mám bílé ruce, vlasy a krev rozpálenou do běla. Říznu se do prstu a krev kape na podlahu bílou jako krev. Nemohu zešílet. Nemohu zešílet, ani nemohu odvrátit jejich uka-

zováčky namířené na mne. Je mi těžko. Stojí před mými okny a ukazují si na můj dům, ukazují si na mne, jako bych byl vším vinen. Nejsem vinen, vím, že se to množí, vím to až příliš dobře, ale nemohu jim to říct, nemohu jim to napsat, nemohu jim to ukázat. Nejsem vinen, že se to množí. Kdyby se ke mně obrátili zády, viděli by to sami, viděli by, jak se to množí, a mohli by po tom šlapat. Nejsem vinen tím, že se nemohu obrátit. Je to jako na dětském obrázku: Uprostřed všeho je klec a v kleci je pták. Otevřeš klec, pták sedí a nehýbá se. Zavřeš klec a pták sedí a stále se nehýbá. Můžeš otevřít a zavřít klec stokrát za sebou, pták se nepohne. Můžeš jít, můžeš dělat, jako by sis ho nevšimal, pták se nepohne. Můžeš u něj stát a nabízet mu kus horkého masa, pták se nepohne. Můžeš mu dávat zrcátko, revolver, dětskou hlavu, můžeš na něj pokřikovat, hvízdát, zpívat, pták se nepohne. Můžeš do něho klepat hůlkou, můžeš do něho píchat jehlou, číst mu bibli, namlouvat mu, pták se nepohne. Čím dál tím líp: je to vycpaný pták... Zpočátku mě to děsilo. Chodil jsem po světnici, zapálil si cigaretu, zhasl jsem zápalku, vdechl jsem kouř, chodil jsem po světnici kolem klece a snažil se něco vymyslet. Nemohl jsem nic vymyslet. Nemohl jsem nic vymyslet snad proto, že už všechno bylo vymyšleno. Co se vymyslelo, je vymyšleno, co se nevymyslelo, je nevymyšleno. Možná že už nebylo co vymyslet. Možná že nebylo co vymyslet, ale dost možná, že se nedalo nic vymyslet. Možná že jsem nemohl nic vymyslet, protože si na mne ukazovali. Díra. Sto let můžeš přesýpat písek z hrsti do hrsti, sto let můžeš přesýpat písek, zrnko po zrnku, a přece to nezasypeš. Sto let můžeš vyškrabovat písek z očí, sto let můžeš vyškrabovat písek zrnko po zrnku, a přece ho nevyškrábeš. Všechno se opakuje a čím dál tím víc se to množí. Všechno se opakuje a čím dál tím větší kus, čím dál tím větší rána, až jednoho dne, jednoho dne zmizí dno a pád bude bez konce... Nejsem vinen. Nemám na vybranou.

Nemohu si vybrat. Mohu někdy předstírat, že si mohu vybrat, ale nemohu. Budou-li na mne stále ukazovat, budou-li na mně stále viset očima, vím, co se jim stane, ale oni to nevědí. A zatím se to množí za jejich zády, leze to po zdích, mezi prkny, po stromech, po jejich nohách, přelézá to kotníky, lýtka, plazí se to po stehnech, po břiše a od břicha k nosu. Nemohu nic dělat. Sedím u klavíru s rukama svěřenýma a přihlížím.

1957